

ressamların ve rengin dili

Sabiha Gökçen Havalimanı iç hatlar bölümünde uçak saatimi beklerken kitapçıya da bir göz atayım dedim. Bir de ne göreyim? "Çocuklar İçin Özel Hazırlanan Türk Kadın Ressamları Serisi" üst başlığı altında 6 resimli kitap. Sanatsal bir ifade biçimi olan güzel sanatlara destek her geçen gün azalırken bir yayınevinin resme ve üstelik Türk kadın ressamlara verdiği önem, her türlü ticari riski göze alarak 6 kitaplık bir dizi oluşturmuş olması beni mutlu etti.

Eğlen Öğren Kitapları tarafından yayımlanan bu diziyi oluşturan kadın ressamlarımız Mihri Müşfik, Hale Asaf, Fahrünnissa Zeyd, Aliye Berger, Semiha Berksoy ve Neşe Erdok. Dizinin kitaplarının öyküsel anlatımı Nazlı Eda Noyan tarafından gerçekleştirilmiş. İllüstrasyon ise kitaba göre değişiyor. Örneğin Sihirli Kanatlar-Aliye Berger'i Nazlı Eda Noyan hem yazmış hem çizmiş. Neşeli Atölye-Neşe Erdok kitabını ise Nazlı Eda Noyan yazmış, çizim Hilal Can'a emanet edilmiş.

Tüm seride kahramanlar Nar, kardeşi Mavi, Nar'ın en iyi arkadaşı Elif ve Nar'ın yeşil papağanı Pançiko, değişmiyor. Değişen sanatçı oluyor. Nar'ın en iyi arkadaşı Elif, tekerlekli sandalyede ve tüm çizimlerde diğer karakterlerle eşit ve bağımsız hareket eden olarak çizilmiş. Bu özelliği ile büyük bir kutlamayı hak ediyor. Burayı açmak isterim. Bu dizinin çocuk karakterleri başrolde değil. Baş kahramanımız sanatçı, çocuklar baş kahramanı ve yaptıklarını anlamamızı sağlıyorlar ancak. Türk çocuk edebiyatında resimli kitaplarda nadir olarak rastladığımız engelli arkadaş, sanatın engel tanımadığını, arkadaşlığın engel tanımadığını, engelle beraber coşku dolu bir arkadaşlığın sürdürülebileceğini o kadar doğal anlatmış ki, aslında zaten böyle olması gereken, her kitapta doğal olarak yer alması gereken bu olgu (işitme cihazı, gözlük, koltuk değneği veya tekerlekli sandalye kullanan karakterler) işte böyle özel alışı gerektiriyor.

neşeli atölye

Yaşayan çok değerli sanatçımız Neşe Erdok'un tanıtıldığı Neşeli Atölye kitabını örnek alarak serinin ruhunu tanıyayım.

Nar'ın öğretmeni "Haftaya, herkes kendini anlatan bir kompozisyon yazsın" dediği andan beri Nar ne yazacağı düşünmektedir. Üstelik Nar ödevden annesine söz edince, annesi kendini anlatmanın yazma dışında da yolları olduğunu belirtmiş ve bir ressamın kendini resim yaparak ifade ettiğini anlatarak müzeye gitmeyi önermiştir. İşte böylece bizim kafadarların müze maceraları başlar. Papağan Pançiko'nun tablonun renklerine göre değişen tüy renkleri de bu maceraya ayrı bir gizem katar.

Bu sefer müzede onları omzunda baykuşu ile bir kadın resmi - Baykuşlu Otoportre - beklemektedir. Pançiko'nun tüyleri siyah, gri ve kızıl renkte parlamaya başlar çünkü papağanın tüyleri resmin renklerine uyacak biçimde renk değiştirme özelliğine sahiptir. Resim Neşe Erdok'a aittir. Neşe Erdok resimlerinde gözükten büyük el ve ayakların onun özgün üslup özelliklerinden olduğunu anlatır. Kocaman deforme olmuş el ve ayaklar deyince çocuklar "deforme ne demek?" diye sorarlar. Açıklama yapılır. Çocuklar öğrendikleri bilgiyi günlük yaşamları ile ilişkilendirerek tekrar düşünürler. Resmin onlara ne anlam ifade ettiğini konuşurlar. Örneğin Elif, "İsmim bile Neşe. Resim yapmak bana neşe veriyor. Baykuşum ve domatesimin resmini de keyif alarak yaptım diyorsunuz ben de", diyerek kendi yorumunu paylaşır. Diğer çocuklar da kendi yorumlarını paylaşırlar. Böylece bir resmin her izleyene göre farklı yorumları olabileceğini anlarız. Güzel Sanatlar Akademisi'nde atölye sahibi olan ilk ve tek kadın ressamın Neşe Erdok olduğunu da öğreniriz.

Sonra atölye kavramı açıklanır. Neşe Erdok okuduğu her kitabın kendi için bir atölye oluşturduğunu açıklar. Matisse, Picasso, Goya, Zurbaran, Goya, El Greco ve Modigliani'yi okuyarak yararlandığı atölyelere örnek verir.

Resimlerinde tuvalin kıyısında köşesinde ya bir kedi ya da kedi kuyruğu olduğunu söyleyen ressam, alerjisi olduğu için kedi sahibi olmadığını da anlatır. Bu detay çocuk okurun ilgisini canlı tutacak bir detaydır.

Derken dönüş yolu başlar. Dönerken metrodayolcuların ellerini inceleyerek vakit geçirir. Gerçekten tüm eller kendine özgü ve biriciktir. Gündelik hayatta dikkatini çekmeyen detaylara artık daha farklı gözle bakmaktadır. Elif ise resim sanatı hakkında daha çok okumaya karar verir. Mavi ise Pançiko'nun resmini yapmaya çalışır. Pançiko ise poz vermekten çok mutludur.

prensesin renkleri

Kimi yerde öğreticilik özelliği fazla ağır basarsa da çok değerli bir çalışma olmuş. Hem değerli sanatçılarımızı tanıtıyor, hem sanata ilgi duyan kızları güçlendirip yüreklendiriyor, hem resim kavramlarını açıklıyor, hem de

"Çocuklar İçin Özel Hazırlanan Türk Kadın Ressamları Serisi"nde kahramanlar Nar, kardeşi Mavi, Nar'ın en iyi arkadaşı Elif ve Nar'ın yeşil papağanı Pançiko, değişmiyor. Değişen sanatçı oluyor. Resim, renk demişken "Öpücük Ne Renktir?" hiç düşündünüz mü? Rocio Bonilla kitabında bu sorunun yanıtının peşine düşüyor.

eşit sunduğu engelli Elif karakteri vasıtasıyla bilinçaltımızdaki engelli imgesini değiştiren bir görsel anlatı yaratıyor. Yürekten kutlanım.

Nar ve arkadaşları, Sihirli Kanatlar ile Aliye Berger'in gravür dünyasına, Prensesin Renkleri -Fahrünnissa Zeyd ile göz alıcı renkler dünyasına yolculuk yaparlar. Bir

başyapıt yaratabilmek için tüm varlığı ve birikimi tuvale aktarmak gerektiğini Zeyd'in sözleri ile düşünürler. Günün sonunda dünyaları daha da renklenir.

Prensesin Renkleri'nde görsel dilin sorumluluğunu Meg Dreyer üstlenmiş ve Zeid'in ruhuna çok uygun bir iş çıkarmış. Serinin diğer kitapları keşfedilmek üzere sanatsever aileleri bekliyor. Bu seriyi değerlendirmenin en iyi yolu, her ressamı okuyup müzeye gidip eserini görmek sonra eve gelip kitapta önerilen sanatsal faaliyetleri beraber gerçekleştirmek olmalı. Yaşamınızdan sanat ve renksiz olmasın.

öpücük ne renktir?

Renk demişken "Öpücük Ne Renktir?" hiç düşündünüz mü? Rocio Bonilla, Günışık Kitaplığı tarafından yayımlanan Müren Beykan tarafından dilimize kazandırılan eserde işte bu sorunun peşine düşüyor. Kitabın kahramanı Minimoni, kırlangıçları, çilekli kekleri ve annesinin anlattığı öyküleri seven bir afacan. Balkondaki çiçeklerin bakımını yapmayı da, hızlı büyüsünler diye çiçeklere güzel şeyler söylemeyi de pek seviyor. Ama en sevdiği iş, resim yapmak.

Renkleri ile kırmızı uğurböceklerini, sarı muzları, mavi gökyüzünün resmini yapmış, ama hiç öpücük resmi yapmamış. İşte Minimoni, öpücük resmi yapmak üzere yola çıkınca bir türlü öpücüğünün ne renk olması gerektiğine karar veremez. Makarnanın sosu gibi kırmızı olsa? Ama kırmızı kızgınlığın rengidir, diyen de var. Kızgınken kimseyi öpmezsiniz. Acaba yeşil mi olsa? Timsahların rengi yeşil. Şahane bir renk, ama brokoli ve ıspanak da yeşil. Minimoni yeşil sebze sevmediğinden yeşil olamaz öpücük. Kahverengi ve sarının da sakıncaları var. Peki kar beyazı. Ama öpücükler sıcağıdır, kar ise soğuk. Böyle böyle tezatlarla dayanan esprili anlatım biçimiyle renkler tükenir bir türlü öpücüğün resmi yapılmaz. Sonunda annesine sorar Minimoni ve yanıtını alır.

Merak ettiyseniz öpücük ne renkmiş, kalın yerinizden öpün bir sevdiğinizi ve görün bakın gerçekte ne renkmiş öpücük.

Bu güzel kitap, özellikle yuva ve ilkokul birinci sınıflarda yaratıcı biçimde kullanmak için de çok elverişli, öneririm.

Bu yazıyı okuduğunuzda 35. Uluslararası İstanbul Kitap Fuarı açılmış olacak. Eş zamanlı olarak Artıst Sanat Fuarı da aynı mekânda. İşte rengârenk iki dünya. İşte özgün ifade biçimleri. Doyasıya dolaşın çocuklarınızla, yeni keşifler ruhunuzu beslesin. Sevgiyle, sanatta, kitapla kalın.